

PÄÄSTEAMET

Riigihangete vaidlustuskomisjon
vako@fin.ee

Teie 06.06.2025

Meie 11.06.2025 nr 6.5-1/3542-4

**Hankija vastus vaidlustusele riigihankes
viitenumber 289722**

Hankija: Päästeamet
70000585
Raua 2 Tallinn
info@paasteamet.ee

Vaidlustaja: Transmitter OÜ
Registrikood 11219457

Riigihange: „Magamisaluste ostmise“ (viitenumber 289722)

Hankija taotlused:

- jätta vaidlustus täies ulatuses rahuldamata;
- jätta kõik menetluskulud vaidlustaja kanda;
- vaadata vaidlustus läbi kirjalikus menetluses.

1. Asjaolud

- 1.1 Päästeamet (edaspidi hankija) viib läbi avatud hankemenetlusega riigihanget „Magamisaluste ostmise“ (viitenumber 289722), mille kohta avaldati riigihangete registris hanketeade 12.02.2025 ning ülejäänud riigihanke alusdokumendid (kättesaadavad riigihangete registrist).
- 1.2 Pakkumuste esitamise tähtaeg oli 17.03.2025 kell 12:00 ning tähtaegselt esitati hankijale 7 (seitse) pakkumust, millest ühe esitas Transmitter OÜ (edaspidi vaidlustaja).
- 1.3 22.05.2025 edastas hankija riigihangete registri kaudu pakkujatele teate hankija poolt vastu võetud otsuste kohta. Koos otsuste teatega edastas hankija vaidlustajale põhjendused, miks ta jäeti riigihankel kvalifitseerimata.
- 1.4 Hankija poolt oli riigihankel seatud järgmine kvalifitseerimistingimus: *Pakkujal peab olema piisav eelnev magamisaluste müümise kogemus. Piisavaks kogemuseks loetakse, kui pakkuja on riigihanke avaldamisele eelneva 36 kalendrikuu jooksul täitnud magamisaluste müümise lepinguid või tehinguid, mille alusel on kokku müüdnud vähemalt 6000 magamisalust. Juhul kui pakkuja soovib tõendada varasemat kogemust ühe lepingu/teingu alusel, siis peab selle lepingu/teingu alusel olema müüdnud vähemalt 6000 magamisalust. Juhul, kui pakkuja soovib esitada mitu lepingut, siis peab iga esitatud lepingu/teingu alusel olema müüdnud minimaalselt 2000 (kaks tuhat) magamisalust. Sõlmitud lepingud või tehingud peavad olema täidetud nõuetekohaselt. Lepingu/te või tehingu/te nimekiri tuleb esitada hankepassis. Edukal pakkujal kontrollib hankija sisuliselt vastavate lepingu/te või tehingu/te täitmist. Hankija jätab endale õiguse*

pöörduda pakkuja poolt esitatud lepingute/tehingute teiste poolte kontaktisikute poole esitatud teabe kontrollimiseks. Teise ettevõtja vahenditele tuginemisel peab pakkuja esitama hankepassi ka vastava teise isiku kohta. Vastav teine isik on kohustatud hankepassis esitama kinnitused kõrvaldamise aluste puudumise kohta ning kinnituse asjakohasele kvalifitseerimistingimusele vastavuse osas koos küsitud andmetega.

- 1.5 Vaidlustaja esitas hankepassis kvalifitseerimistingimuse täitmiseks järgmise lepingu andmed: hankeleping 6.4-2.1/389ML (välivoodite müük ja tarne); tellija: Päästeamet. Viitenumber: 269270. Kogus - 9900 tk.
- 1.6 Vaidlustaja, ega ka ükski muu ettevõtja, riigihankel kvalifitseerimistingimuse kohta selgitusi küsinud ei ole.

2. Hankija põhjendused

- 2.1 Hankija soovib riigihanke tulemusel osta magamisaluseid, mis riigihanke alusdokumentide osaks oleva tehnilise kirjelduse kohaselt peavad vastama muu hulgas, kuid mitte ainult, järgmistele tingimustele: vahtmaterjalist, vahtpolüetüleenist või samaväärsest materjalist, rulli keeratud, minimaalne kõrgus maapinnast 1,5 cm. Seda arvestades jääb hankijale arusaamatuks vaidlustuse punktis 8 esitatud etteheide, et hankija ei ole riigihanke alusdokumentides defineerinud mõistet „magamisalus“. Hankija leiab, et on alusdokumentides täpselt ja ühemõtteliselt selgitanud riigihanke objekti ning tekib küsimus, et mida hankija täiendavalt defineerima oleks pidanud. Ühtegi kvalifitseerimistingimust ei saa vaadelda eraldiseisvana ülejäänud hanketeates sisalduvast informatsioonist ning tingimuse mõtet tuleb selgitada hanke eesmärgi ja hankija kavatsuste kaudu (Tallinna Ringkonnakohtu otsus 3-20-2380 asjas nr 3-10-1495, p 18).
- 2.2 Riigihanke ettevalmistamiseks turu-uuringut läbi viies sisestas hankija mh otsingumootorisse *Google* mõiste magamisalus. Hankija sai vasteks just kas rulli keeratud või kokku volditud vahtmaterjalist alused. Ühelgi juhul ei andnud otsingumootor tulemuseks välivoodit, ega ka mingit muud voodit. Seega iga ettevõtja, kes ei saanud riigihanke alusdokumentide pinnalt aru, mida hankija peab silmas magamisaluse all, oleks juba lihtsa *Google* otsingu tulemusena saanud vasteks just rulli keeratud või kokku volditud ca 1,5 cm paksusega vahtmaterjalist aluse. Hankija märgib, et välivoodi oma olemuselt on siiski alumiiniumist, terasest vm samaväärsest vastupidavast materjalist konstruktsioon, millele on kinnitatud polüester- või muu vastupidav kangas (vt nt riigihanke nr 292019 tehnilist kirjeldust).
- 2.3 Riigihankel kvalifitseerimistingimust kehtestades ei olnud hankijal mingit kahtlust, kas sõna „magamisalus“ on ettevõtjate jaoks üheselt mõistetav ning sellest tulenevalt ei pidanud hankija vajalikuks kvalifitseerimistingimust selles vaates ka kuidagi täpsustada. Hankija oli riigihanget ette valmistades ja kvalifitseerimistingimust sõnastades endale sõna „magamisalus“ tähenduse täielikult selgeks teinud ega asunud seda hankemenetluse käigus kuidagi muutma. Seda enam, et kvalifitseerimistingimus on üks paljudest tingimustest, mida riigihanke alusdokumendid sisaldavad. Alusdokumentide koosseisus on ka tehniline kirjeldus, mis annab selgelt aimu, mida hankija peab silmas magamisaluse all. Riigihankele pakkumust esitades on pakkuja kohustuseks aluseks võtta kõik alusdokumendid kogumis. Ka riigihanke alusdokumentide üldosa punkti 1.1. kohaselt kõik alusdokumendid täiendavad üksteist ja moodustavad tervikliku aluse pakkumuse koostamiseks.
- 2.4 Riigihangete seaduse (edaspidi RHS) § 98 lg 1 teine lause ütleb: *Kvalifitseerimise tingimused peavad vastama hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde olemusele, kogusele ja otstarbele ning olema nendega proportsionaalsed.* RHS seab seega imperatiivse nõude, et kvalifitseerimistingimus peab vastama hankelepingu esemele. Antud juhul vastab kvalifitseerimistingimus sõnaselgelt hankelepingu esemele. RHS kehtib nii hankijale kui pakkujatele ning selliselt pidi ka vaidlustaja aru saama, et riigihankel esitatud kvalifitseerimistingimus on seotud hankelepingu esemega. Hankelepingu esemega mitteseotud kvalifitseerimistingimus ei

- oleks olnud seadusega kooskõlas. Seda enam, kui vaidlustaja väidab, et on vastavas valdkonnas pikaajaliselt tegutsenud, siis on hankijal rakse uskuda, et vaidlustaja ei mõistnud sõna „magamisasalus“ tähendust.
- 2.5 Riigihankel osalemisel on eeldus pakkuja kõrgele hoolsuskohustusele. Kui vaidlustajale oli kvalifitseerimistingimus arusaamatu, siis oli tal võimalik selle kohta hankijalt selgitust küsida. Vaidlusaja, ega ükski muu ettevõtja, seda ei teinud. Seega ei saanud ka pakkumuste esitamise ajal tekkida hankijal kahtlust, et kvalifitseerimistingimust võiks kuidagi teisiti tõlgendada, kui see kirja pandud on.
- 2.6 Kuivõrd vaidlustaja on hankija varasem lepingupartner välivoodite ostmise raamlepingu täitmisel (riigihange viitenumber 248132), siis eeldab hankija, et vaidlustaja oli väga hästi teadlik, et magamisasalus hankija jaoks ei võrdu välivoodi. Välivoodi on tehniliselt hoopis muu asi (kangaga varustatud, kokkupandav konstruktsioon), kui seda on rulli keeratud 1,5 cm paksusega magamisasalus. Kui magamisasalus ja välivoodi oleksid sisult samad või väga sarnased tooted, siis hankija hangiks neid koos ühes hankes.
- 2.7 Vaidlustaja viitab vaidlustuses, et: 1) hankija ei ole alusdokumentides defineerinud mõistet „magamisasalus“ ega sidunud seda üksnes riigihanke esemeks olevate toodetega; 2) hankija seisukoht mõiste „magamisasalus“ tõlgendamisel on jäik; ja 3) hankija on asunud magamisasaluse mõistet sisustama alles pakkujate kvalifikatsiooni kontrolli käigus. Hankija vaidleb sellele vastu.
- 2.7.1 Hankija lähtus kvalifitseerimistingimuse seadmisel RHS-st, mis ütleb, et kvalifitseerimistingimus peab olema seotud hankelepingu esemega. Hankija on riigihankel hankelepingu eset tehnilises kirjelduses kirjeldanud ja lähtus sellest ka kvalifitseerimistingimuse seadmisel ja hilisemalt kvalifikatsiooni kontrollimisel.
- 2.7.2 Vaidlustaja viitab ChatGPT tõlgendusele. Selles osas ei ole hankijal kahtlust, et välivoodi = magamisasalus. Kuid hankija juhib tähelepanu, et ChatGPT tõlgendus sõltub siiski esitatud küsimusest. Vastuseks vaidlustajale lisab hankija väljavõtte ChatGPT tõlgendusest, et välivoodi ei võrdu magamisasalus (lisa 1).
- 2.7.3 Vaidlustaja leiab, et hankija poolne magamisasaluse mõiste tõlgendus on jäik ja kitsas. Hankija leiab, et hankija kaalutlusruum kvalifitseerimistingimuse tõlgendamisel oleks saanud olla nt olukorras, kus hankija ei ole täpsustanud, kas kogemus peab seisnema rulli keeratud või kokku volditud magamisasaluste müümises. Kuna seda täpsustust kvalifitseerimistingimuses ei olnud, siis ongi hankija kohustuseks mõlemaid variante aktsepteerida. Küll aga ei saa hakata hankija pärast pakkumuste esitamist kaaluma, kas magamisasalus konkreetse riigihanke kontekstis võiks olla ka voodi, diivan või tekk, mida saab pehme esemena alla panna. Vastupidiselt leiab hankija, et kui hankija oleks hakanud kvalifikatsiooni kontrollimise etapis mõistet magamisasalus vaidlustaja soovitud viisil laiendama, oleks see olnud RHS-iga vastuolus ning teiste pakkujate suhtes ebavõrdne kohtlemine. Hankija oleks sellega rikkunud võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtet. Kui hankija oleks aktsepteerinud magamisasalusena välivoodit, siis piltlikult oleks tulnud hankijal aktsepteerida ka kogemust, mis seisneb nt diivanite ja voodite müümises, sest ka nende otstarve on võimaldada inimesel nendele pikali heita. Selliselt tingimuse laienduse korral ei oleks kvalifitseerimistingimus enam olnud hankelepingu esemega kuidagi seotud, nagu RHS seda nõuab. Seega leiab hankija, et sõna „magamisasalus“ tähendus (kui selliselt ei ole seda laiendatud hanketeates) ei saa olla laiem, kui seda on hankelepingu esemega sarnase asja müümine. Laiem tõlgendus viiks teiste pakkujate ebavõrdse kohtlemiseni, sest kui hankija peaks varasema kogemusest aktsepteerima välivoodite müüki, osutuks edukaks pakkuja, kes hankepassi alusel magamisasaluste müügikogemust ei oma.
- 2.8 Vaidlustaja väidab mh ka, et magamisasaluste müümine on oma olemuselt lihtsakoeline tegevus. Välivoodite ja magamisasaluste tootjad on erinevad ja ettevõtja, kellel on välivoodite tootmise/müümise kogemus ei tähenda, et ta suudab toota ja müüa

magamisaluseid. Sellele, et tegemist ei ole mingi lihtsakoelise tegevusega viitab kasvõi seegi, et hanke käigus on mitu ettevõtjat teinud ettepaneku tarnetähtaja pikendamiseks, mis viitab, et see ikkagi ei ole nii lihtne toota tingimustele vastavad magamisalused, pakendada need vastavalt nõutule ja tarnida hankija asukohta.

- 2.9 Vaidlustaja viitab vaidlustuses, et Riigihangete vaidlustuskomisjon on Euroopa Kohtu praktikale viidates selgitanud, et olukorras, kus kvalifitseerimistingimus ei ole riigihanke alusdokumentides sõnastatud nii, et sealt oleks selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt aru saadav, et kvalifitseerimistingimust tuleks sisustada üksnes hankelepingu esemele vastavate varasemate müügilepingute nõudena, ei saa jätta pakkujat kvalifitseerimata põhjusel, et ta ei vasta kvalifitseerimistingimusele.

Viidatud Tallinna Ringkonnakohtu lahend (TlnRnKo 3-24-1246, p 18) ütleb: *Mitmeti mõistetakse korral tuleb RHAD-d tõlgendada pakkuja soodsamal ja vähem koormaval viisil ning laiemalt, et tagada võimalikult suur konkurents /.../. Antud juhul leiab hankija, et tegemist ei ole mitmeti mõistetaksega. Tingimus on üheselt arusaadav ning hankija hinnangul püüab pakkuja oma eksimust lepingute loetelu esitamisel veeretada hankijale. Tartu Ringkonnakohus on oma 27.06.2019 otsuse nr 3-18-1987 punktis 14 märkinud, et riigihanke alusdokumentatsioon moodustab ühtse terviku, mida tuleb vaadata kogumis ja mille koostoimes tuleb sisustada ka riigihanke tingimusi. Hankija ei saa kuidagi hakata kvalifitseerimistingimust tõlgendama laiemalt vaidlustajale soodamate tingimuste loomiseks. Sõna „magamisasutus“ on antud riigihanke kontekstis üheselt arusaadav, seda enam vastavas valdkonnas tegutsevatele ettevõtjatele. Sõna tähenduse selgitamine on ühene ka üldkasutatavate otsingumootorite abil.*

- 2.10 Vaidlustaja viitab vaidlustuses, et hankija seatud tingimus ei võimalda konkurentsi piisavalt ära kasutada. Hankija on seisukohal, et hankija ei saa riigihankel hakata kehtestama kvalifitseerimistingimust, mis ei ole hankelepingu esemega seotud selleks, et kuidagi riigihankel konkurentsi suurendada. Ettevõtjatel on võimalik tugineda kvalifikatsiooni tõendamisel teiste isikute näitajatele (nt magamisasutuste tootja näitajatele, mida ka mitu pakkujat on teinud) ning seeläbi kvalifikatsiooninõue täitja. Hankija leiab, et riigihankel sõnastatud kvalifitseerimistingimus ei ole kuidagi ebakohaselt konkurentsi piirav. Vastupidi – riigihankel esitas pakkumuse 7 pakkujat, mis viitab piisavale konkurentstile.
- 2.11 Hankija on kvalifitseerimata jätmise otsust põhjendanud, kuid möönab, et oleks võinud olla vaidlustaja kvalifitseerimata jätmise otsuse põhjendamisel oma sõnastuses täpsem, kuid see ei muudaks hankija otsust jätta vaidlustaja riigihankel kvalifitseerimata, kuna tema kvalifikatsioon ei vasta hankija poolt esitatud tingimusele. Hankija on oma otsust sisuliselt põhjendanud. Otsuse kaalutlust alustaski hankija Eesti Keele Instituudi esitatud sõnastusest, mis algab terminitega matt ja madrats vm pehmendav ese. Kui seda käsitleda koosmõjus riigihanke alusdokumentidega, sh tehnilise kirjeldusega (hankelepingu esemega), siis ei jää palju ruumi erinevateks tõlgendusteks, mida hankija konkreetse riigihanke kontekstis magamisasutuse all silmas on pidanud.

3. Kokkuvõtteks

- 3.1 Hankija on seisukohal, et vaidlustus tuleb jätta rahuldamata, sest vastuvõetud otsus vaidlustaja kvalifitseerimata jätmise kohta on õiguspärane. Hankija ei ole jätnud õigusvastasealt vaidlustajat riigihankes kvalifitseerimata. Vaidlustaja kvalifikatsioon ei vasta hanketeates kehtestatud tingimusele, sest vaidlustajal puudub hankepassis esitatud andmete kohaselt varasem magamisaaluste müümise kogemus.
- 3.2 Kõik vaidlustatud riigihankega seotud dokumendid ja selgitustaotlused on kättesaadavad riigihangete registrist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Orn
ekspert
õigusosakond

Lisad:

1. ChatGPT kuvatõmmis
2. Volikiri Päästeameti esindamiseks